

Погоріляк Р.Ю.^{1,2}, Пшеничний А.О.¹

Pohorilyak R. Yu., Pshenichny A. O.

Стаціонарна захворюваність населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда в передвоєнний період та перший рік війни

Inpatient morbidity of the population of the Transcarpathian Region of acute myocardial infarction in the pre-war period and the first year of the war

¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна
²ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців громадського здоров'я», м. Івано-Франківськ, Україна

¹Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine
²NGO «All-Ukrainian Association of Public Health Professionals», Ivano-Frankivsk, Ukraine

renata.pohoriliak@gmail.com, anatoliypsh07@gmail.com

Вступ

Інфаркт міокарда (ІМ) є тяжким ускладненням ішемічної хвороби серця і гіпертонічної хвороби, що призводить до високого рівня інвалідності та смертності населення у працездатному віці в більшості розвинутих країн світу. Цей показник у віці 50–54 років становлять 404–367 на 100 тис. населення [1; 2].

У ході проведеного дослідження [3; 4] в Україні встановлено зниження показника захворюваності населення у 2021 р. на гострий інфаркт міокарда порівняно з рівнем 2017 р. 117,2 на 100 тис. дорослого населення та коливаннями в розрізі адміністративних територій в 1,55 рази. Установлено, що показник захворюваності чоловіків на гострий інфаркт міокарда (153,3) в 1,75 рази вищий, ніж показник захворюваності жінок (87,5). При цьому смертність населення внаслідок інфаркту міокарда по Україні в динаміці 2015–2021 рр. зросла на 20,0% і становила 28,2 на 100 тис. населення. Гранична різниця показника смертності населення внаслідок інфаркту міокарда в розрізі регіонів України становила 3,52 рази – від 12,3 у Сумській області до 43,3 у м. Києві [5; 6].

Мета роботи: дослідити та проаналізувати вплив війни проти російської агресії на стан стаціонарної захворюваності населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда.

Матеріали і методи

Матеріали: статистичні дані інформаційно-аналітичного центру Департаменту охорони здоров'я Закарпатської обласної військової адміністрації. *Методи:* медико-статистичний, медичної статистики. *Термін дослідження:* 2018–2022 рр.

Результати та обговорення

На початку дослідження були досліджені та проаналізовані статистичні дані щодо стаціонарної захворюваності дорослого населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда в розрізі адміністративних територій у динаміці 2018–2021 рр. (до проведення в області адміністративно-територіальної реформи та початку війни проти російської агресії). У ході дослідження встановлено, що випадків захворюваності на гострий інфаркт міокарда дітей за період дослідження в області зареєстровано не було. Отримані результати наведено в табл. 1.

Аналіз наведених у табл. 1 даних указує на те, що за період дослідження (2018–2021 рр.) кількість госпіталізованих хворих на гострий інфаркт міокарда скоротилася на 22,6%. При цьому скорочення кількості госпіталізованих пацієнтів із указаною патологією зареєстровано в закладах охорони здоров'я всіх адміністративних територій окрім Хустського району та м. Чоп. Кількість госпіталізованих у Хустському районі зросла в 3,1 рази і становила 341 хворий, що пов'язано зі створенням регіонального спеціалізованого центру надання кардіологічної допомоги. У м. Чоп кількість госпіталізованих зросла на три пацієнта з відповідною патологією.

У 2021 р. рівень госпіталізованої летальності порівняно з 2018 р. в області зріс на 2,7% і становив 13,7%. За всі роки дослідження відзначаються достовірні відмінності показника госпітальної летальності пацієнтів із гострим інфарктом міокарда в розрізі закладів охорони здоров'я на адміністративних територіях області. Так, у 2021 р. гранична різниця показника коливалася у 6,6 рази – від 7,9% в обласних закладах охорони здоров'я до 52,1% у закладах охорони здоров'я м. Ужгород.

Таблиця 1

Стационарна захворюваність дорослого населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда, 2018–2021 рр.

Адміністративна територія	2018			2019			2020			2021		
	всього	виписано	померло абс %	всього	виписано	померло абс %	всього	виписано	померло абс %	всього	виписано	померло абс %
Закарпатська область	1258	1 119	139 11,0	1332	1 189	143 10,7	1143	1005	138 13,7	1075	928	147 13,7
Райони												
Берегівський	59	54	5 8,5	57	47	10 15,5	29	24	5 17,2	38	28	10 26,3
Великобerezнянський	12	11	1 8,3	20	9	11 55,0	11	9	2 18,2	11	9	2 18,2
Виноградівський	74	60	14 18,9	83	65	18 21,7	77	63	14 18,2	53	35	18 33,9
Воловецький	5	4	1 20,0	12	11	1 8,3	6	5	1 16,6	2	2	-
Іршавський	25	22	3 12,0	36	33	3 8,3	21	19	2 9,5	9	9	-
Міжгірський	30	27	3 10,0	13	10	3 23,0	10	7	3 30,0	18	12	6 33,3
Мукачівський	86	84	2 2,3	104	97	7 6,7	71	66	5 7,0	30	24	6 20,0
Перечинський	8	5	3 37,5	10	9	1 10,0	5	4	1 20,0	4	2	2 50,0
Рахівський	54	51	3 5,6	69	64	5 7,2	52	43	9 17,3	20	16	4 20,0
Свалявський	28	23	5 17,8	28	26	2 7,1	17	12	5 29,4	3	2	1 33,3
Тячівський	47	37	10 21,2	49	36	13 26,5	84	68	16 19,0	41	32	9 21,9
Ужгородський	9	6	3 33,3	19	13	6 31,5	12	10	2 16,7	1	1	-
Хустський	110	93	17 15,4	224	196	28 12,5	182	160	22 12,1	341	310	31 9,1
Міста												
Ужгород	169	143	26 15,3	151	127	24 18,9	116	90	26 22,4	48	23	25 52,1
Чоп	1	1	-	7	7	-	2	2	-	3	3	-
Заклади обласного підпорядкування	541	498	43 7,9	461	439	22 5,0	448	423	25 5,6	453	420	33 7,9

Далі були вивчені та проаналізовані статистичні дані щодо стаціонарної захворюваності дорослого населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда в розрізі адміністративних територій за 2022 р. (після проведення в області адміністративно-територіальної реформи та в перший рік війни проти російської агресії). Отримані результати наведено в табл. 2.

Аналіз наведених у табл. 2 результатів дослідження та їх співставлення з даними довоєнного періоду вказує на те, що в 2022 р. зареєстровано збільшення показника

госпіталізації хворих на гострий інфаркт міокарда порівняно з 2020 р. на 21,3% та порівняно з 2021 р. на 31,4%; також зареєстровано зростання рівня госпітальної летальності у 2022 р. на 14,6%. Рівень госпітальної летальності у 2022 р. в розрізі закладів охорони здоров'я відрізняється в 5,8 рази – від 7,5% у Рахівському районі до 43,3% у Тячівському районі.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням стану організації медичної допомоги хворим на гострий інфаркт міокарда.

Таблиця 2

Стаціонарна захворюваність дорослого населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда, 2022 р.

Адміністративна територія	2022			
	всього	виписано	померло	
			абс	%
Закарпатська область	1219	1 035	184	15,1
Берегівський район	74	55	19	25,78
Мукачівський район	118	95	23	19,5
Рахівський район	40	37	3	7,5
Тячівський район	30	17	13	43,3
Ужгородський район	101	62	39	38,6
Хустський район	359	323	36	10,0
Заклади обласного підпорядкування	497	446	51	10,3

Висновки

У передвоєнний період (2020–2021 рр.) було зареєстровано в Закарпатській області зменшення випадків госпіталізації хворих на гострий інфаркт міокарду. А в перший

рік війни (2022 р.) відзначалося збільшення показника госпіталізації порівняно з 2020 р. на 21,3% та з 2021 р. на 31,4%. При цьому рівень госпітальної летальності у 2022 р. збільшився порівняно з 2020 та 2021 рр. на 14,6%, що вказує на більш тяжкий перебіг хвороби.

Література

1. Institute of Medicine (US) Committee on Preventing the Global Epidemic of Cardiovascular Disease: Meeting the Challenges in Developing Countries; Fuster V, Kelly BB, editors. Promoting Cardiovascular Health in the Developing World: A Critical Challenge to Achieve Global Health. Washington (DC): National Academies Press (US); 2010. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK45693/> doi: 10.17226/12815
2. Terenda NO, Shulhai AH, Petrashyk YM, Lytvynova ON, Panchyshyn NY, Slobodian NO, Lishtaba LV, Smirnova VL, Zaporozhan LP. Impact of certain public health factors on the duration of inpatient treatment of mi patients. *Wiad Lek.* 2020; 73(5): 850–856.
3. Кошеля ІІ. Епідеміологія інфаркту міокарда в Україні. *Україна. Здоров'я нації.* 2020; 3/1(61): 63–68.
4. Кошеля ІІ, Скрип ВВ. Епідеміологія ішемічної хвороби серця та інфаркту міокарда в Закарпатській області. *Україна. Здоров'я нації.* 2019; 3(56): 51–54.
5. МОЗ України. Смертність населення України від хвороб системи кровообігу в Україні в 2015–2021 роках (інформаційно-статистичний довідник). Київ; 2022. 30 с.
6. Слабкий ГО, Кошеля ІІ. Смертність населення України внаслідок хвороб системи кровообігу в передвоєнний період. *Україна. Здоров'я нації.* 2022; 4(70): 5–10.

References

1. Institute of Medicine (US) Committee on Preventing the Global Epidemic of Cardiovascular Disease: Meeting the Challenges in Developing Countries; Fuster V, Kelly BB, editors. Promoting Cardiovascular Health in the Developing World: A Critical Challenge to Achieve Global Health. Washington (DC): National Academies Press (US); 2010. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK45693/> doi: 10.17226/12815
2. Terenda NO, Shulhai AH, Petrashyk YM, Lytvynova ON, Panchyshyn NY, Slobodian NO, Lishtaba LV, Smirnova VL, Zaporozhan LP. Impact of certain public health factors on the duration of inpatient treatment of mi patients. *Wiad Lek.* 2020; 73(5): 850–856. PMID: 32386357.
3. Koshelia II. Epidemiologia infarktu miokarda v Ukraini. *Ukraina. Zdorovia natsii.* 2020;3/1(61):63–68.
4. Koshelia I.I., Skryp V.V. Epidemiologia ishemichnoi khvoroby sertsia ta infarktu miokarda v Zakarpatskii oblasti. *Ukraina. Zdorovia natsii.* 2019; 3(56): 51–54.

5. MOZ Ukrainy. Smertnist naselennia Ukrainy vid khvorob systemy krovoobihu v Ukraini v 2015–2021 rokakh (informatsiino-statystychnyi dovidnyk). Kyiv; 2022. 30 s.

6. Slabkyi HO, Koshelia II. Smertnist naselennia Ukrainy vnaslidok khvorob systemy krovoobihu v peredvoiennyi period. Ukraina. Zdorovia natsii. 2022; 4(70): 5–10.

Мета роботи: дослідити та проаналізувати вплив війни проти російської агресії на стан стаціонарної захворюваності населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда.

Матеріали і методи. *Матеріали:* статистичні дані інформаційно-аналітичного центру Департаменту охорони здоров'я Закарпатської обласної військової адміністрації. *Методи:* медико-статистичний, медичної статистики. *Термін дослідження:* 2018–2022 рр.

Результати. У перший рік війни проти російської агресії (2022 р.) зареєстровано збільшення показника госпіталізацій хворих на гострий інфаркт міокарда порівняно з 2020 роком на 21,3% та з 2021 р. на 31,4%. При цьому рівень госпітальної летальності у 2022 р. збільшився порівняно з 2020 та 2021 рр. на 14,6%, що вказує на більш тяжкий перебіг хвороби.

Висновки. Війна проти російської агресії негативно вплинула на стан стаціонарної захворюваності населення Закарпатської області на гострий інфаркт міокарда.

Ключові слова: Закарпатська область, населення, гострий інфаркт міокарда, стаціонарна захворюваність.

Abstract. The purpose of the work: to investigate and analyze the impact of the war against russian aggression on the state of inpatient morbidity of the population of the Zakarpathian region for acute myocardial infarction.

Materials and methods. *Materials:* statistical data of the information and analytical center of the department of health protection of the Transcarpathian regional military administration. *Methods:* medical and statistical, medical statistics. *Research period:* 2018-2022.

The results. In the first year of the war against russian aggression (2022), an increase in hospitalizations of patients with acute myocardial infarction by 21.3% compared to 2020 year and by 31.4% compared to 2021 year was registered. At the same time, the hospital mortality rate in 2022 year increased by 14.6% compared to 2020 and 2021 years, which indicates a more severe course of the disease.

Conclusions. The war against russian aggression had a negative impact on the inpatient morbidity of the population of Transcarpathian region for acute myocardial infarction.

Key words: Transcarpathian region, population, acute myocardial infarction, inpatient morbidity.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflicts of interest: absent.

Відомості про авторів

Погоріляк Рената Юріївна – завідувачка кафедри громадського здоров'я і гуманітарних дисциплін, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; вул. Університетська, 14, м. Ужгород, Україна, 88000.
renata.pohoriliak@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-7388-9969

Пшеничний Анатолій Олександрович – аспірант ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 2, м. Ужгород, Україна, 88008.
anatoliypsh07@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-4613-6435

Стаття надійшла до редакції 22.01.2024

Дата першого рішення 26.01.2024

Стаття подана до друку 01.03.2024